

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2020 со
Извештај на независниот ревизор**

Содржина

Страна

Извештај на независниот ревизор

Финансиски извештаи

Извештај за сеопфатна добивка

1

Извештај за финансиската состојба

2

Извештај за промени во главнината

3

Извештај за паричните текови


4

Белешки кон финансиските извештаи

5 - 46

Прилог 1: Годишен извештај за работењето

Прилог 2: Неревидирана годишна сметка



Извештај на
независниот
ревизор



КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Извештај на независниот ревизор до акционерите на Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Сава пензиско друштво а.д Скопје (“Друштвото”), прикажани на страните од 1 до 46, кои се состојат од извештајот за финансиската состојба на 31 декември 2020 година, извештајот за сеопфатната добивка, извештајот за промените во капиталот и извештајот за паричниот тек за годината тогаш завршена и белешките кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (“МАПАС“) и Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија применливи за друштвата за управување со пензиски фондови во Република Северна Македонија, како и за таква интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за да се овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Одговорност на ревизорст

Наша одговорност е да искажеме мнение за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени и објавени во Република Северна Македонија во Службен Весник бр. 79 од 11 јуни 2010 година. Овие стандарди изискуваат да се придржуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и оценките на ризиците за значајни грешки во финансиските извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Во проценувањето на овие ризици, ги разгледавме соодветните интерни контроли воспоставени во Друштвото за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мнение за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Друштвото. Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени политики и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во финансиските извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мнение.

Мнение

Според наше мнение, финансиските извештаи реално и објективно ја прикажуваат финансиската состојба на Друштвото на 31 декември 2020 година, како и неговата финансиска успешност и неговиот паричен тек за годината тогаш завршена, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија применливи за друштвата за управување со пензиски фондови во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Годишен извештај за работата на Друштвото изготвен согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва

Согласно изискувањата на член 34(д) од Законот за ревизија, ние известуваме дека историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај на Друштвото, изготвен од раководството согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва, се конзистентни во сите материјални аспекти, со годишната сметка на Друштвото и со финансиските информации обелоденети во ревидираните финансиски извештаи на Друштвото, на и за годината која завршува на 31 декември 2020 година. Раководството е одговорно за изготвување на годишната сметка на Друштвото која што беше одобрена од Управниот одбор на Друштвото на 12 февруари 2021 година и за изготвување на годишниот извештај на активностите на Друштвото, којшто беше одобрен од Управниот одбор на Друштвото на 12 февруари 2021 година.

Скопје, 26 февруари 2021 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР
Срѓан Раѓеловиќ



КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО
Управител
Срѓан Раѓеловиќ





Финансиски
извештаи

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2020

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за сеопфатна добивка

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2020	2019
Приходи од управување со фондови		237.748	223.025
Приходи од надоместок од придонеси		90.746	96.395
Приходи од надоместок од управување		146.998	126.629
Приходи од надоместок за премин		4	1
Расходи од управување со фондови		(72.853)	(70.808)
Расходи за МАПАС		(35.902)	(34.153)
Расходи за ПИОСМ		(4.278)	(4.078)
Расходи за чувар на имот		(15.337)	(15.220)
Трошоци за трансакции		(72)	(182)
Трошоци за маркетинг		(11.353)	(11.159)
Трошоци за агенти		(4.704)	(4.725)
Останати трошоци од управување со фондови		(1.207)	(1.291)
Добивка од управување со фондови		164.895	152.217
Приходи од камати на вложувања во депозити	5	7.821	9.303
Приходи од камати на вложувања во хартии од вредност	6	9.275	7.466
Останати приходи	7	3.085	2.657
Материјални трошоци	8	(15.617)	(16.130)
Трошоци за вработени	9	(49.714)	(52.169)
Амортизација	17, 18	(1.850)	(1.787)
Останати нематеријални расходи	10	(12.120)	(12.000)
Добивка пред оданочување		105.775	89.557
Данок на добивка	11	(8.355)	(6.852)
Нето добивка за годината		97.420	82.705
Нето добивка од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба		7.122	11.527
Актуарски добивки/(загуби) од планови за дефинирани користи на вработени		47	(345)
Друга сеопфатна добивка		7.169	11.182
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА		104.589	93.887

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овие финансиски извештаи.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2020

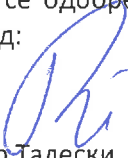
(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)


Извештај за финансиската состојба

	Белешка	На 31 декември	
		2020	2019
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	12	72.406	17.809
Депозити	13	296.994	273.559
Хартии од вредност	14	302.530	291.612
Останати финансиски средства	15	14.851	12.316
Останати средства	16	2.311	1.219
Побарувања за повеќе платен данок на добивка		-	2.533
Материјални вложувања	17	2.102	2.237
Нематеријални вложувања	18	2.670	2.534
ВКУПНИ СРЕДСТВА		693.864	603.819
ОБВРСКИ			
Останати финансиски обврски	19	47.289	15.757
Обврски за користи на вработени	20	2.104	1.919
Останати обврски	21	3.857	3.485
Обврски за данок на добивка		1.776	-
Одложени даночни обврски	22	3.385	2.594
Вкупно обврски		58.411	23.755
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ			
Основна главнина	23	130.001	130.001
Ревалоризациони резерви		30.469	23.347
Законски резерви		13.747	13.747
Останати резерви		9.643	7.932
Акумулирана добивка	24	451.593	405.037
Вкупно капитал		635.453	580.064
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		693.864	603.819

Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 12 февруари 2021 година и беа потпишани во нивно име од:


Коста Ивановски
Член на Управен одбор


Петар Талески
Член на Управен одбор


Мира Шекутковска
Претседател на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител
(Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)



Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2020

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промени во главнината

	Основна главнина	Ревалори- зациони резерви	Законски резерви	Останати резерви	Акумули- рана Добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2019	130.001	11.820	13.747	7.276	360.233	523.077
Нето добивка за годината	-	-	-	-	82.705	82.705
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	11.527	-	-	-	11.527
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	(345)	(345)
Вкупна сеопфатна добивка	-	11.527	-	-	82.360	93.887
Исплатена дивиденда	-	-	-	-	(36.900)	(36.900)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	656	(656)	-
Состојба на 31 декември 2019	130.001	23.347	13.747	7.932	405.037	580.064
Нето добивка за годината	-	-	-	-	97.420	97.420
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	7.122	-	-	-	7.122
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	47	47
Вкупна сеопфатна добивка	-	7.122	-	-	97.467	104.589
Исплатена дивиденда	-	-	-	-	(49.200)	(49.200)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	1.711	(1.711)	-
Состојба на 31 декември 2020	130.001	30.469	13.747	9.643	451.593	635.453

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овие финансиски извештаи.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2020

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за паричните текови

	Белешка	2020	2019
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочување		105.775	89.557
<i>Коригирана за:</i>			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања		1.850	1.787
Приходи од камата	5, 6	(17.096)	(16.769)
		90.529	74.575
Промени во останати финансиски средства		(2.535)	(289)
Промени во останати средства		(1.092)	(538)
Промени во останати финансиски обврски		31.532	2.899
Промени во резервирања		185	290
Промени во останати обврски		371	(301)
		118.990	76.636
Наплатени камати		16.166	13.987
Платен данок на добивка		(4.045)	(11.490)
Ефект од курсни разлики на хартии од вредност		-	11
		131.111	79.144
Паричен тек од инвестиционата дејност			
Набавка на материјални вложувања		(818)	(349)
Набавка на нематеријални вложувања		(1.303)	(844)
Пласмани во депозити		(100.000)	(101.000)
Доспеани и вратени депозити од банки		76.200	161.500
Приливи од хартии од вредност расположливи за продажба		12.796	12.516
Купени хартии од вредност расположливи за продажба		(14.189)	(103.785)
		(27.314)	(31.694)
Парични текови од финансиска активност			
Платени дивиденди		(49.200)	(36.900)
		(49.200)	(36.900)
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти			
		(54.597)	(10.282)
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на периодот			
		17.809	7.527
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на периодот			
	12	72.406	17.809

1 Општи информации

Сава пензиско друштво а.д. Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“) претставува акционерско друштво основано на 17 мај 2005 година со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е основано по Одобрение од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) со број 01-01 од 04 април 2005 година.

Друштвото има единствена дејност на управување со пензиски фондови, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со фондовите.

Друштвото управува со задолжителен пензиски фонд „Сава пензиски фонд“ и доброволен пензиски фонд „Сава пензија плус“.

Друштвото е во целосна сопственост на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана (скратен назив: Сава Ре) и членка на Сава Осигурителна Групација од 14.03.2018 година. Во периодот од основањето на Друштвото до преземањето на сопственоста од страна на Сава Ре, Друштвото беше во сопственост на НЛБ Банка АД Скопје (49%) и НЛБ дд Љубљана (51%) и беше членка на НЛБ Групацијата.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1
1000 Скопје
Република Македонија

Вработени

На 31 декември 2020 година Друштвото има 37 вработени (31 декември 2019: 33 вработени).

Надзорен одбор

Јуре Корент - Претседател
Мојца Горњак - Член
Павел Гојкович - Член
Гоце Христов- Независен член

Управен одбор

Мира Шекутковска - Претседател
Петар Талески – Член
Коста Ивановски - Член

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи

2.1 Основи за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст и истите се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Основа за составување на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република С. Македонија.

Финансиските извештаи се изготвени според методот на историска набавна вредност, освен за хартиите од вредност расположливи за продажба и финансиските средства кои се мерени по објективна вредност. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална валута на известување во Република Северна Македонија.

Менаџментот смета дека забавувањето на економскиот развој и волатилноста на финансиските пазари во услови на пандемија со Covid 19 имаа влијание на работењето на Друштвото, но не го доведуваат во прашање континуитетот во работењето на Друштвото. Поради пандемијата, Друштвото направи ревизија на 5 годишниот план за работење на Друштвото. Остварените резултати во 2020 година ги надминаа планираните по ревидираниот план.

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

Заклучно со 31 декември 2020 година, немаше нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Северна Македонија применливи за 2020 година.

2.3 Сметководствени политики

A Трансакции со странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски, искажани во странска валута на денот на известувањето, се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на Извештајот за финансиска состојба.

Добивките/загубите од курсни разлики се признаваат како приход/расход во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настанале.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и долари (УСД). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2020 и 2019 година беа како што следи:

Девизен курс	31 декември 2020 МКД	31 декември 2019 МКД
ЕУР	61,694	61,4856
УСД	50,2353	54,9518

B Нетирање на финансиски инструменти

Средствата и обврските, приходите и расходите се пребиваат единствено во случај кога пребивањето се бара и дозволува со некој стандард.

B Приходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Приходот од управување со фондовите се признава кога е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економски користи и истите може веродостојно да се измерат.

Друштвото остварува приходи од управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд по следните основи:

Надоместок од придонеси кој се пресметува како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална сметка и на секоја индивидуална потсметка на посебната сметка, пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на задолжителниот фонд, односно како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална и професионална сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на доброволниот фонд.

Надоместокот од придонеси, уплатени во задолжителниот пензиски фонд во 2020 година изнесува 2% (2019: 2,25%).

Надоместокот од придонеси, уплатени на индивидуална сметка во доброволниот пензиски фонд изнесува 2,9% (2019: 2,9%). Надоместокот од придонеси кај професионалните шеми се уредува со Договор помеѓу Друштвото и осигурителот и Договор за организирање и финансирање на професионална пензиска шема, склучен помеѓу осигурителот и претставник на неговите вработени или членови и се движи од 2% до 3,8%, зависно од висината на уплатените придонеси

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

В Приходи од управување со задолжителен и доброволен фонд (продолжение)

Надоместок за управување кој се пресметува како % од нето средствата на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Надоместокот за управување со задолжителен пензиски фонд на месечно ниво во 2020 година изнесува 0,03% (2019: 0,03%) од вредноста на нето средствата на задолжителниот фонд, додека надоместокот за управување со доброволен пензиски фонд изнесува 0,10% од вредноста на нето средствата на доброволниот фонд на месечно ниво (2019: 0,10%).

Приходите од надоместок од придонеси и надоместок за управување се признаваат како приходи во периодот во кој услугата е обезбедена.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, висината на надоместокот од придонеси, кој го наплатува Друштвото не може да изнесува повеќе од 2,25% за 2019 година, 2% за 2020 и 2021 година, од секој уплатен придонес.

Висината на надоместокот од управување, кој го наплатува Друштвото не може да изнесува повеќе од 0,03% за 2019, 2020 и 2021 година.

Надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг задолжителен пензиски фонд
Број на денови ≤ 720	15 евра
Број на денови > 720	Не се плаќа надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг доброволен пензиски фонд
Број на денови ≤ 360	10 евра
Број на денови > 360	Не се плаќа надоместок за премин

Бројот на денови се пресметува согласно законската регулатива. Приходите од надоместок за премин се признаваат кога е веројатно дека идни економски користи, поврзани со преминот, ќе претставуваат прилив во Друштвото.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Расходи за МАПАС

Друштвото е обврзано да плаќа надоместок на МАПАС во висина од 0,8% од вкупните придонеси уплатени во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, управувани од страна на Друштвото (2019:0,8%).

Расходи за Фондот на ПИОСМ

Почнувајќи од 01.01.2019 година, Друштвото е обврзано да плаќа месечен надоместок за Фондот на пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија (ФПИОСМ), во висина од 0,1%, од секој уплатен придонес во задолжителниот фонд.

Расходи за чувар на имот

Друштвото избира единствен чувар на имот на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на пензиските фондови. Функцијата чувар на имот на пензиските фондови во 2020 година ја вршеше НЛБ Банка АД Скопје.

Надоместокот за чувар на имот се пресметува како % од вкупната вредност на имотот на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Надоместокот кој го наплаќаше чуварот на имот на задолжителниот пензиски фонд изнесува 0,037% за вредност на имотот од 500.000.001,00 до 600.000.000,00 ЕУР, додека за вредност на имотот од 600.000.001,00 до 700.000.000,00 ЕУР надоместокот изнесува 0,035%. Вредноста на имотот на задолжителниот фонд на 31.12.2020 не надминува 700.000.000,00 ЕУР.

Надоместокот кој го наплаќаше чуварот на имот на доброволниот пензиски фонд изнесува 0,18%, до вредност на имотот од 50.000.000,00 ЕУР. Вредноста на имотот на доброволниот фонд на 31.12.2020 не надминува 50.000.000,00 ЕУР.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции, во најголема мера се однесуваат на активностите што ги врши суб чуварот–депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Северна Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензискиот фонд, поврзани со грижа за извршување на даночни обврски и трошоците за поврат на данок и/или други активности на суб чуварот поврзани со даночните обврски/права на пензискиот фонд.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд (продолжение)

Трошоци за маркетинг

Трошоците за маркетинг се трошоци поврзани со активности чија цел е зачленување или премин на членови од еден во друг пензиски фонд, рекламирање на карактеристиките на системот на капитално финансирано пензиско осигурување и особено на пензиското друштво.

Трошоците за маркетинг исто така опфаќаат и трошоци направени со цел обезбедување услуга и информација или објективно и навремено обезбедување податок поврзан со работењето на пензиското друштво, на сегашни или идни членови на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, како и трошоци поврзани со известувањата кои се доставуваат до членовите на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Овие расходи се признаваат и евидентираат на пресметковна основа кога трошоците се стварно настанати.

Трошоци за агенти

Друштвото има овластени агенти – лица ангажирани по договор за дело чија активност е насочена кон привлекување на нови членови во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Трошоците за агенти опфаќаат трошоци направени за организирање и полагање на испит за стекнување на својство на агент, за упис во регистарот на агенти, за издавање и продолжување на дозволата на агент, надоместоци за склучени договори, трошоци за едукација на агентската мрежа и сл. Вреднувањето на агентската провизија се врши согласно Тарифникот за провизионирање на Друштвото, на месечна основа. Сите трошоци за агенти се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка во моментот на нивното настанување, согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од МАПАС.

Останати трошоци за управување со задолжителен и доброволен фонд

Овие трошоци ги опфаќаат трошоците за внес, корекција и поништување на договор за членство во Регистарот на членови, поднесоци и жалби до МАПАС, трошоците за спроведување на постапка за давање согласности од страна на МАПАС, трошоците за пристап кон информациониот систем на МАПАС и други трошоци поврзани со управување со фондовите.

Д Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камата се пресметани на сите каматоносни побарувања и обврски врз основа на законските прописи на Република Северна Македонија или со договор помеѓу доверителот и должникот. Приходите и расходите од камати се признаваат сразмерно на времето на употреба на финансиските инструменти.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)




д Приходи и расходи од камати (продолжение)

Приходите од камати се вреднуваат со употреба на методот на ефективна каматна стапка која што го зема во предвид ефективниот принос на средството. Ефективната каматната стапка се користи за дисконтирање на текот на идните парични примања во рамките на векот на употреба на средството и тоа на износ еднаков на почетната сметководствена вредност на средството. Трансакциските трошоци направени при стекнувањето на финансискиот инструмент, претставуваат составен дел на каматната стапка и се разграничуваат и признаваат како приход од камата, во рамките на периодот на употреба на финансискиот инструмент. Дисконтот, како дел од амортизираната набавна вредност на вложувањата во ХВ се признава како компонента на приходот од камати.

ѓ Финансиски средства

Друштвото ги вложува своите слободни парични средства во депозити и хартии од вредност, кои се дозволени согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Вложувањата во должнички хартии од вредност Друштвото може да ги класифицира во една од следниве категории на портфолија:

-  Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување
-  Вложувања во должнички хартии од вредност расположливи за продажба
-  Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Класификацијата, Друштвото задолжително ја врши при нивното стекнување/ купување и тоа според т.н „намера на менаџментот во поглед на нивната намена“ од што понатаму зависи и нивниот сметководствен третман.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување се распоредуваат оние ХВ кои се стекнати со намера да се тргува на краток рок и да се оствари добивка поради движење на цените на пазарот или дилерската маржа. Во ова портфолио се распоредуваат ХВ за кои постои активен пазар.

Во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се распоредуваат оние ХВ за кои Друштвото во моментот на стекнувањето нема однапред јасна и цврста намера за какви цели ќе ги користи, односно дали со нив ќе тргува или ќе ги чува до доспевање.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање се распоредуваат оние ХВ кои се со фиксни плаќања и фиксно доспевање, за коишто Друштвото има дефинитивна намера и можност да ги чува до доспевање.

Друштвото ги чува хартиите од вредност во портфолио хартии од вредност расположливи за продажба. Сместувањето на хартиите во портфолио расположливи за продажба е резултат на определбата на Друштвото да вложува во хартии од вредност кои можат да бидат оттуѓени во било кое време, доколку се јави потреба од генерирање на ликвидни средства.

- 2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
- 2.3 Сметководствени политики (продолжение)
- Г Финансиски средства (продолжува)

Почетно вреднување

Почетното вреднување на должничките ХВ, без оглед на нивната класификација се врши според нивната набавна вредност (трошокот на набавка заедно со трансакциските трошоци при стекнувањето), којашто претставува објективна - фер вредност на дадениот надоместок. Исклучок од ова правило се ХВ од портфолиото за тргување, за коишто трансакциските трошоци не се вклучуваат во набавната вредност при почетното мерење, туку истите веднаш се признаваат како трошок на периодот во Билансот на успех.

Последователно вреднување

Последователното вреднување на должничките ХВ се разликува зависно од видот на нивната класификација.

Должничките ХВ кои се чуваат за тргување и ХВ расположливи за продажба, Друштвото последователно ги мери според нивната објективна - фер вредност, без било какво намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при нивното продавање или отуѓување. Нивната објективна вредност претставува објавената котирана пазарна цена на активен пазар.

Доколку во моментот на вреднувањето таква цена нема, тогаш објективната вредност се одредува со употреба на техники за вреднување, чија цел е да се утврди која би била трансакциската цена на датумот на мерење, за размена под комерцијални услови. Со техниката на вреднување се одредува објективната вредност врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови, при што се користат каматните стапки кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, и периодот на доспевање.

Должничките ХВ кои се чуваат до доспевање и депозитите, последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективната каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи и одливи, вклучувајќи ги сите трансакциони трошоци.

Добивки или загуби од последователното мерење

Зависно од класификацијата се разликува и евиденцијата на добивките/загубите кои произлегуваат од промената на фер вредноста на должничките ХВ.

Кај ХВ за тргување, секоја добивка/загуба од промената на фер вредноста на ХВ, треба да се признае во Билансот на успех во периодот кога настанува и тоа како нереализирана добивка/загуба. Доколку во ова портфолио има ХВ во странска валута или деноминирани во странска валута, курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење, исто така се признаваат во Билансот на успех.

Добивките или загубите од промената во објективната вредност на ХВ расположливи за продажба (разлика помеѓу сметководствената амортизирана вредност и објективната вредност) треба да се признаат како нереализирани директно во главнината, во позицијата „Ревалоризациони резерви“. Друштвото пресметува одложен данок на добивките или загубите од промена во објективната вредност, во висина на пропишаната

стапка во Законот и евидентира одложени даночни обврски, во случај на евидентирани добивки од промена во курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење се признаваат во Билансот на успех.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)
Г Финансиски средства (продолжува)

Кај ХВ кои се чуваат до доспевање при последователното мерење, преку процесот на амортизација на набавната вредност, се генерираат добивки/загуби во Билансот на успех – приходи/расходи од камати: купонска камата и амортизација на дисконтот/премијата.

Депризнавање на финансиските инструменти

Друштвото врши депризнавање на ХВ во случаите кога ја губи контролата над договорените права кои произлегуваат од нив, односно кога истите ќе ги продаде, кога истите ќе доспеат или на друг начин оттуѓат. Во моментот на депризнавање на ХВ расположиви за продажба (продажба, доспевање и сл), кумулативните нереализирани добивки/загуби кои претходно биле признаени во главницата се депризнаваат од капиталот и нето добивките/загубите се пренесуваат и признаваат во Билансот на успех како реализирани добивки/загуби. Во портфолиото до доспевање, ХВ се депризнаваат при доспевање на дел или целосно доспевање на главницата.

Оштетување на финансиските инструменти

Друштвото е должно најмалку еднаш годишно да проверува, дали постојат објективни докази за оштетување на вредноста на должничките ХВ. Друштвото признава загуба поради оштетување кај ХВ, доколку нивната сметководствена вредност е поголема од нивниот проценет надоместлив износ. Како надоместлив износ се зема повисокиот износ помеѓу пазарната вредност намалена за трошоците на продажба и употребната вредност - сегашна вредност на проценети идни парични текови, дисконтирани со првобитната ефективна каматна стапка на инструментот.

Загубата поради оштетување се признава како расход во Билансот на успех. Кај ХВ расположливи за продажба износот на загубата поради оштетување претставува кумулативната загуба која што била признаена во капиталот, односно разликата помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност на ХВ. Кај финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање, загубата поради оштетување се вреднува како разлика помеѓу поголемата од сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со ефективната каматна стапка.

Фактори/индикатори за постоење на оштетување се:

- значајна финансиска потешкотија на издавачот на финансискиот инструмент или должникот;
- фактичко прекршување на договорот, како што е неплаќање или доцнење на плаќањата на главницата и каматата;
- голема веројатност дека должникот ќе влезе во стечајна постапка или во друг вид на финансиска реорганизација;
- исчезнување на активен пазар за финансиското средство поради финансиски потешкотии;
- значително и продолжено намалување на објективната вредност под набавната.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Е Краткорочни побарувања

Краткорочните побарувања се состојат од: побарувања по основ на надоместок од придонеси и надоместок од управување, побарувањата од поврзани субјекти, побарувања по основ на заеми, побарувања по доспеани камати на орочени депозити и хартии од вредност, побарувања од државата по основ на даноци, придонеси и други давачки, побарувања од вработените и други побарувања. Побарувањата се признаваат во моментот кога Друштвото ќе стане странка на договорен однос на датумот на склучената трансакција, на датумот на испорачување на средството или извршување на услуги.

Ж Материјални вложувања и нематеријални вложувања

Материјалните средства се признаваат како средства во Извештајот за финансиска состојба, само доколку е веројатно дека идните економски користи кои се поврзани со средствата ќе претставуваат прилив за Друштвото и нивната набавна вредност може веродостојно да се измери, и тоа во моментот кога на Друштвото му се пренесени сите ризици и користи од нивното користење за деловни цели.

Нематеријалните средства се признаваат како средства на денот на нивното стекнување, доколку се очекуваат идни економски користи од нивната употреба, доколку набавната вредност на средствата може веродостојно да се измери, имаат сопствен идентитет препознатлив од целината на средствата и се контролирани од страна на Друштвото.

Друштвото ги евидентира материјалните и нематеријалните вложувања според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување. Намалувањето на материјалните и нематеријалните вложувања произлегува од продажбите, расходувањата и пресметаната тековна амортизација.

Последователните издатоци се капитализираат во сметководствената вредност на средствата, само тогаш кога истите ги зголемуваат идните економски користи на тие средства и ја подобруваат состојбата на средствата (се продолжува корисниот век, се зголемува капацитетот, се подобрува квалитетот на производите и услугите, се намалуваат трошоците и сл).

Друштвото на секој датум на Извештајот за финансиска состојба, врши проценка дали постојат докази за оштетување на материјалните и нематеријалните средства (пазарната вредност на средството се намалила повеќе од очекуваното, се намалил периодот на употреба или корисноста на средството, постои физичка или технолошка застареност и сл).

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Ж Материјални вложувања и нематеријални вложувања (продолжение)

Средствата се оштетени доколку сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ.





Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од овие трансакции се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка. Амортизацијата на материјалните и нематеријалните вложувања се пресметува според праволиниска метода и се распределува врз системска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Стапките на амортизација се така одредени да вредноста на материјалните и нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на неговата корисност.

Применетите годишни стапки на амортизација се следните:

Моторни возила	25%
Мебел и канцелариска опрема	20%
Компјутерска опрема	25%
Останата опрема	10%
Нематеријални средства	20%

3 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства на Друштвото ги опфаќаат:



-  парите во благајната (денарска и девизна);
-  трансакциската сметка на Друштвото (денарска и девизна);
-  депозити по видување;
-  издвоените парични средства (бизнис кредитни картички).

Паричните еквиваленти се краткорочни високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик од промената на нивната вредност.

Како парични еквиваленти се класифицираат и депозити кои се краткорочни и со кои Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста.

S Трошоци за користи на вработените

Трошоците за користи на вработените се состојат од:

-  Трошоци за краткорочни користи: плати и социјални придонеси, платени отсуства, платени годишни одмори, регрес за годишен одмор, новогодишен надомест, немонетарни користи (здравствена заштита, осигурување и сл), надомест за одвоен живот, доброволно здравствено осигурување и други примања по договори за вработување.
-  Долгорочни користи: јубилејни награди, отпремнина за одење во пензија и надомест во доброволен пензиски фонд.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

5 Трошоци за користи на вработените (продолжение)

Краткорочните користи се вреднуваат по недисконтиран износ, кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос.

Долгорочните користи се вреднуваат според сегашната вредност т.е. дисконтирани идни парични текови на дефинираните користи на датумот на Извештајот за финансиска состојба. Долгорочните користи се очекува да бидат измерени во период подолг од 12 месеци по датумот на известување. Повторните мерења кај резервирањата за јубилејни награди, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во Билансот на успех. Повторните мерења кај резервирањата за пензии, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во капиталот.

И Финансиски обврски

Во краткорочни финансиски обврски, Друштвото ги класифицира сите обврски чиј рок на доспевање е до 12 месеци, а во долгорочни финансиски обврски сите обврски чиј рок на доспевање е подолг од 12 месеци.

Друштвото ги признава финансиските обврски како ставка во Извештајот за финансиска состојба, тогаш кога е веројатно дека ќе има одлив на средства кој може веродостојно да се измери.

Финансиските обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка), согласно законските прописи и согласно Одлуките на Друштвото.

Ј Данок на добивка

Основа за пресметување на данокот е добивката утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди и искажана во Билансот на успех.

Основата се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели и помалку искажаните приходи за даночни цели. Законот за данокот на добивка како даночно непризнаени ги дефинира оние расходи кои не се во функција на дејноста на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи, трошоци за амортизација која е повисока од амортизацијата пресметна по стапки над пропишаните во Номенклатурата на средствата за амортизација, трошоци за месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон, уплати на придонеси за доброволно пензиско осигурување над висината утврдена со закон и сл.).

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Ј Данок на добивка (продолжение)

Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка). Под реинвестирана добивка се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата заради проширување на дејноста на даночниот обврзник во материјални средства (недвижности, постројки и опрема, освен патнички автомобили, мебел, теписи, бела техника, уметнички дела од ликовната и применета уметност) и нематеријали средства (компјутерски софтвер и патенти).

Данокот на добивка се намалува за извршени донации во спортот, на спортски субјекти корисници на ваучери, издадени од Агенција за млади и спорт, а согласно Законот за спорт.

Даночен период за кој се утврдува данокот на добивка е една календарска година, а обврзник за пресметување и плаќање на данокот е секое правно лице- резидент на Република Северна Македонија кој остварува добивка од вршењето на дејноста во земјата и странство. Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување се пресметува одложен данок. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

К Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции и е целосно уплатен во паричен износ.

Л Законски резерви

Согласно законот за трговски Друштва, Друштвото е обврзано да издвојува законска резерва во износ од 5% од остварената годишна добивка, се додека законските резерви не достигнат износ од 1/10 од основачкиот капитал на Друштвото. На 31 декември 2020 година задолжителната резерва на Друштвото го има достигнато износот од 1/10 основачкиот капитал.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Љ Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицирани како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативен наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавачот) се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка на праволиниска основа во текот на периодот на наемот. Наемите со кои се пренесуваат сите ризици и награди на закупопримачот се класифицирани како финансиски наем. Финансиските наеми се признаваат како средство на почетокот на наемот, по пониската од објективната вредност на средството и сегашната вредност на сите идни плаќања за наемот. Изнајмените средства се амортизираат во тек на корисниот век на средствата. Плаќањата за наем се состојат од плаќања на камата и главница.

Covid 19 немаше влијание на превреднување на средствата и обврските, како резултат на промени во плаќањата за наем или каматните стапки. Сите средства земени под наем се користеа во период на Covid кризата и ниту еден договор за наем не беше откажан.

М Останати резерви

Согласно Законот за данок на добивка, даночната основа може да се намали за износот на инвестициите во материјални и нематеријални средства, пропишани во законот. За да може да се искористи даночното ослободување, Друштвото мора да издвои дел од добивката од претходната година во износ кој се очекува да биде инвестиран во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Н Резервирања

Резервирањата се признаваат кога има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервирањата се утврдуваат преку дисконтирање на очекувани идни парични текови користејќи стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни претпоставки за временската вредност на парите и ризиците поврзани со обврската.

3 Управување со ризици

Активностите на Друштвото се изложени на различни видови ризици и заради тоа се потребни анализи, евалуации, прифаќање и раководење на одредено ниво на ризик. Целта на Друштвото е да постигне оптималност помеѓу ризикот и приносот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Друштвото.

Политиките за управување со ризик се дизајнирани на тој начин да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспоставуваат соодветни ризични лимити и контроли. Друштвото по потреба ги ревидира политиките за управување со кредитен, пазарен, ликвидносен и оперативен ризик.

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Република Северна Македонија.

3 Управување со ризици (продолжение)

Кредитниот ризик претставува веројатност дека издавачот на должничките инструменти и депозитите нема да биде во можност целосно или делумно да ги измири обврските во роковите на достасување.

Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти.

Изборот на инструменти во кои се инвестира се врши во согласност со интерните акти на Друштвото, при што основни критериуми за избор се следните:

S Должнички инструменти: стапка на принос до доспевање (YTM), валута, траење и рок до доспевање.

S Депозити во банки:

❖ Критериуми за избор на банка: се користат лимитите на изложеност кон поединечни банки, кои се утврдени врз основа на интересен модел за класификација на квалитет на банки, а во функција на управување со кредитниот ризик;

❖ Критериуми за избор на конкретен депозитен аранжман: стапка на принос – каматна стапка, вид на каматна стапка (фиксна или варијабилна), валута, рок до доспевање, посебни клаузули во договорот и сл.

При избор на инструмент, особено се има во предвид валутата на инструментот, за што изборот се врши согласно направената анализа на односот меѓу:

S каматните стапки на инструментите во денари и евра и

S валутниот ризик, кој произлегува од оценката на веројатноста за промена во курсот на денарот и кој би резултирал во намалување на главнината на Друштвото под законски минималната главнина изразена во евра.

Кредитниот ризик кај вложувањата во депозити, Друштвото го следи преку постојана анализа на способноста на банките да ги исполнат обврските кон Друштвото кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни.

Менаџментот на Друштвото е на став дека со законските ограничувања и определбата да се чуваат хартиите од вредност на неопределен рок, со можност за нивно оттуѓување кога за тоа ќе се јави потреба може да управува со кредитниот ризик кај хартиите од вредност.

Со оглед на квалитетот на пласираните средства раководството на Друштвото не очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

А Кредитен ризик

На денот на составување на Извештајот за финансиска состојба, концентрацијата на кредитниот ризик е претставена преку депозити во домашни банки како и преку државни обврзници.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

- 3** **Управување со ризици (продолжение)**
А **Кредитен ризик (продолжение)**
А.1 **Максимална изложеност на кредитен ризик пред давање колатерал или други кредитни зголемувања (продолжение)**

	Максимална изложеност	
	2020	2019
Депозити – орочени	296.994	273.559
Парични средства и парични еквиваленти	72.406	17.809
Хартии од вредност		
- Должнички инструменти	302.530	291.612
Останати финансиски средства	14.851	12.316
31 декември	686.781	595.296

Раководството е убедено во неговата способност да води контрола и да одржува минимална изложеност на кредитен ризик на Друштвото која произлегува од портфолиото на депозити и вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба.

Останатите финансиски средства содржат пресметани приходи од управувачка провизија и побарувања за надоместоци од придонеси. Друштвото не гледа кредитен ризик поврзан со овие средства, со оглед на тоа што истите се наплаќаат директно од средствата на фондовите.

А.2 **Депозити**

Депозитите се дадени подолу:

	31 декември 2020	31 декември 2019
Ниту се достасани, ниту оштетени	365.870	290.876
Нето	365.870	290.876

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

- 3 Управување со ризици (продолжение)
А Кредитен ризик (продолжение)
А.2 Депозити (продолжение)

За целите на следење на кредитниот ризик, Друштвото ги анализира депозитите врз основа на категоризација на банките која ја врши Народната банка на Република Северна Македонија.

Според категоризацијата, големи банки се банки со вкупна актива над 37,95 милијарди МКД, средни банки се банки со вкупна актива од 9,45 милијарди МКД до 37,95 милијарди МКД и мали банки се банки со вкупна актива помала од 9,45 милијарди МКД.

Друштвото има вложувања во депозити во големи, средни и мали банки како што е прикажано подолу:

	2020	2019
Депозити во големи банки	129.676	97.295
Депозити во средни банки	174.351	147.228
Депозити во мали банки	61.843	46.353
31 декември	365.870	290.876

	31 декември 2020	31 декември 2019
Нето максимална изложеност	365.870	290.876
Без колатерал	365.870	290.876

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

- 3 Управување со ризици (продолжение)
А Кредитен ризик (продолжение)
А.3 Должнички инструменти

	31 декември 2020	31 декември 2019
Ниту се достасани, ниту оштетени	302.530	291.612
Нето	302.530	291.612

На следнава табела е дадена анализа на должничките инструменти според нивниот издавач:

2020	Државни обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	302.530	302.530
Вкупно	302.530	302.530
2019	Државни обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	291.612	291.612
Вкупно	291.612	291.612

Кризата со Covid 19 немаше влијание на оштетување на финансиските инструменти.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

- З Управување со ризици (продолжение)
А Кредитен ризик (продолжение)
А.3 Должнички инструменти (продолжение)

Издавачот на должничките инструменти има ББ+ кредитен рејтинг (2019: ББ+ кредитен рејтинг) за долгорочно задолжување според Fitch рејтинг агенцијата.

Финансиските инструменти, мерени по фер вредност, се прикажани во следните нивоа на хиерархија, врз основа на начинот на одредување на објективната вредноста. Ниво 1 – Државни обврзници кои имаат објективна вредност и активен пазар и Ниво 2 – објективната вредност се одредува врз основа на пазарни претпоставки. Во ниво 1 се класификувани обврзници за денационализација. Во ниво 2 се класификувани континуирани обврзници, кои немаат активен пазар. Од 01.01.2019 година започна котација на овие обврзници на Македонска берза, но интерес за тргување со овие обврзници нема или е незначително. Објективната вредност на овие инструменти е проценета врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови користејќи ги стапките кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, кредитниот ризик и периодот на доспевање.

2020	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
- Државни обврзници	69.488	233.042	-
Вкупно	69.488	233.042	-
2019	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
- Државни обврзници	82.008	209.604	-
Вкупно	82.008	209.604	-

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

- 3 Управување со ризици (продолжение)
А Кредитен ризик (продолжение)
А.4 Концентрација на ризикот на финансиските средства со кредитна изложеност

Географски регион

Следнава табела ја анализира кредитната изложеност по географски региони.

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Северна Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	296.994	-	296.994
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	302.530	-	302.530
Останати финансиски средства	-	-	14.851	-	14.851
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	72.406	-	72.406
31 декември 2020	-	-	686.781	-	686.781

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Северна Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	273.559	-	273.559
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	291.612	-	291.612
Останати финансиски средства	-	-	12.316	-	12.316
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	17.809	-	17.809
31 декември 2019	-	-	595.282	-	595.282

3 Управување со ризици (продолжение)
Б Пазарен ризик (продолжение)

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како промена во каматните стапки, промена во цените на капиталот и девизните курсеви ќе влијаат на приходите на Друштвото или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Друштвото ги проценува пазарните ризици и максималните загуби кои можат да се очекуваат, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот кој што може да се прифати и којшто редовно се следи.

Б.1 Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакции во странска валута. Изложеноста на валутен ризик, во најголема мера произлегува од вложувањата во финансиски инструменти, поточно должнички хартии од вредност, и се манифестира преку влијание на вредноста на хартиите од вредност, деноминирани во странска валута кои се чуваат во портфолиото расположиви за продажба. Друштвото го следи и управува со валутниот ризик преку месечна анализа на портфолиото на Друштвото.

На 31 декември 2020 година, Друштвото има средства и обврски искажани во ЕУР и тоа:

- државни обврзници во ЕУР во износ од МКД 226.353 илјади (2019: МКД 234.992 илјади) вклучени во позицијата Хартии од вредност.
- аконтации за службени патувања во странство во износ од МКД 0 (2019: МКД 23 илјади) вклучени во позицијата Останати финансиски средства.
- обврски спрема добавувачи во износ од МКД 0 (2019: МКД 460 илјади) вклучени во позицијата Останати финансиски обврски.
- обврски спрема добавувачи за нефактурирани добра и услуги во странство во износ од МКД 169 илјади (2019: МКД 0) вклучени во позицијата Останати финансиски обврски.
- обврски спрема поврзани друштва во износ од МКД 0 (2019: МКД 90 илјади) вклучени во позицијата Останати финансиски обврски.
- одложени даночни обврски во износ од МКД 2.789 илјади (2019: МКД 2.538 илјади) вклучени во позицијата Одложени даночни обврски.

На 31 декември ако курсот зајакне/ослабне за 5% во однос на ЕУР, а останатите променливи останат исти, капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за околу МКД 11.170 илјади (2019: МКД 11.596 илјади), најмногу како резултат на курсните разлики на државни обврзници.

Б.2 Каматен ризик

Ризикот од промена на каматните стапки е застапен кај активата на Друштвото, поточно кај вложувањата во депозити и долгорочни хартии од вредност, наспроти пасивата каде во досегашното работење нема каматоносни обврски, или истите се незначителни.

Друштвото управува со каматниот ризик преку следење на трендовите на каматните стапки, пресметка и следење на просечните каматни стапки, проценка на идните движења на каматните стапки, адекватно структурирање на инвестирањата на слободните парични средства и склучување на договори со фиксни приноси.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

3 Управување со ризици (продолжение)
Б Пазарен ризик (продолжение)
Б.2 Каматен ризик (продолжение)

На 31 декември 2020 година Друштвото нема каматоносни обврски, додека каматоносната актива се состои од државни обврзници со фиксна каматна стапка, долгорочни и краткорочни депозити со фиксна и променлива каматна стапка.

Просечната каматна стапка на депозитите на 31 декември 2020 изнесува 2,31% (2019: 2,7%).

Депозитите со променлива каматна стапка учествуваат во вкупните депозити со 11,3% (2019: 10,1%).

Во 2020 година немаше промена на каматните стапки кај депозитите со варијабилна каматна стапка.

На датумот на известување доколку каматните стапки на депозитите со променлива каматна стапка се помали/поголеми за 0,5%, а останатите променливи останат исти, добивката на Друштвото ќе се намали/зголеми за МКД 205 илјади (2019: МКД 146 илјади).

Анализа на финансиските инструменти според видот на каматна стапка

	Фиксна каматна стапка	Варијабилна каматна стапка	Вкупно
Пласмани во банки – депозити	255.938	41.056	296.994
Парични средства и парични еквиваленти	68.876	-	68.876
Хартии од вредност- Должнички инструменти	302.530	-	302.530
Вкупно 2020	627.344	41.056	668.400
Пласмани во банки – депозити	245.092	28.467	273.559
Парични средства и парични еквиваленти	16.317	1.000	17.317
Хартии од вредност- Должнички инструменти	291.612	-	291.612
Вкупно 2019	553.021	29.467	582.488

3 Управување со ризици (продолжение)

Б Пазарен ризик (продолжение)

Б.3 Ценовен Ризик

Друштвото е изложено на ценовен ризик поради промена на објективната вредност на должничките хартии од вредност – државни обврзници класифицирани во портфолиото расположиви за продажба. Ефектот од промената на објективната вредност директно не влијае на резултатот од тековното работење, заради тоа што промените во објективната вредност се евидентираат во останата сеопфатна добивка. За управување со ризикот од промена на цената на инвестициите во должнички инструменти, Друштвото го диверзифицира своето портфолио.

Ако цените на должничките хартии од вредност, кои се тргуваат на Македонска Берза (обврзници за денационализација), се зголемат/намалат за 0,5% на 31 декември 2020 година, а сите други варијабли останат исти капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за МКД 343 илјади (2019: МКД 405 илјади).

3 Управување со ризици (продолжение)

Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик претставува веројатност од случување на негативни настани кои ќе доведат до неможност Друштвото да ги исполнува достасаните обврски.

Најголемиот ризик кој што произлегува од појавата на Covid 19 е поврзан со можното негативно влијание на порастот на стапката на невработеност во земјата врз придонесите коишто се плаќаат од страна на членовите во двата фонда.

Со оглед на фактот што повлекувањето на придонесите од двата фонда е регулирано со закон и значителен дел од придонесите на членовите сè уште не ги исполнуваат условите за повлекување, раководството не предвидува значително негативно влијание на пандемијата со Covid 19 врз Друштвото, неговата финансиска состојба и ликвидност. Сепак, Друштвото не може да ја исклучи можноста дека во случај на повторно воведување на ограничувачки мерки, како и нивно засилување, а следствено на тоа и влијанието на овие мерки на економското опкружување во кое работи Друштвото, нема да имаат негативно влијание врз Друштвото, неговата финансиска состојба и врз оперативните резултати на среден рок во однос на остварување на планираната стратегија. Во моменталните околности, Друштвото го проценува овој ризик на ниско ниво. Раководството продолжува внимателно да ја следи состојбата и соодветно ќе реагира со цел да се намали влијанието на ваквите настани и околности во моментот на нивното случување.

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво и известува за месечната и кварталната ликвидносна позиција. Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото.

Во досегашното работење Друштвото било во можност да ги подмири сите доспеани обврски. Сите финансиски обврски на Друштвото доспеваат во рок од една година по 31 декември 2020.

Табелата подолу претставува анализа на обврските на Друштвото, по групи според остатокот на периодот сметан од датумот на Извештајот за финансиската состојба до датумот на доспевање.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

З **Управување со ризици (продолжение)**

В **Ликвидносен ризик (продолжение)**

2020	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Останати финансиски обврски	39.441	7.325	523	-	-	47.289
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	39.441	7.325	523	-	-	47.289

2019	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Останати финансиски обврски	7.829	1.394	6.539	-	-	15.757
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	7.829	1.394	6.539	-	-	15.757

Кризата со Covid 19 немаше влијание на промена на условите на финансирање.

З Управување со ризици (продолжение)

Г Оперативен ризик

Оперативниот ризик е специфичен вид на ризик кој што настанува заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи, луѓе или заради надворешни настани. Дефиницијата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратешкиот ризик и ризикот од губење на угледот (репутација).

Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со Политиката за управување со ризици и со Методологијата за управување со оперативните ризици, каде е пропишана постапката за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативните ризици, како и евиденција и известување за штетни настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Процесот на управување со оперативните ризици се подобрува во континуитет, се спроведува Методологијата за управување со оперативни ризици во работењето на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и и се следи спроведувањето на предложените мерки за митигација на идентификуваните оперативни ризици. Друштвото врши доследна примена на Политиката за управување на ризиците во работењето, Методологијата и спроведува активности за зголемување на нивото на едуцираност на вработените за идентификување, известување, следење и справување со оперативните ризици во работењето.

Д Управување со капитал

Политиката на Друштвото е да одржува стабилност на капиталната база со цел да се задоволат законските барања, да се задржи довербата на пазарот и да се одржи идниот развој на бизнисот.

Според законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку ЕУР 7,8 милиони, кога средствата на двата фонда со кои управува имаат вредност од ЕУР 600 милиони до ЕУР 700 милиони. На 31.12.2020 година, вредноста на двата фонда изнесува ЕУР 675 милиони, а капиталот на Друштвото, во износ од ЕУР 10,3 милиони е повисок од законски минималниот кој изнесува ЕУР 7,8 милиони, за ЕУР 2,5 милиони.

Ѓ Државна помош поради Covid 19

Во Covid кризата Друштвото нема користено државна помош.

4 Проценки при примена на сметководствените политики

Друштвото врши проценки и претпоставки кои влијаат на презентираниите износи на средствата и обврските. Друштвото врши резервирања на трошоци кои се однесуваат на тековната година, кои земајќи ги во предвид искуството од минатото, очекувањата за идните настани и влијанието на други фактори, се верува дека се разумни.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

5	Приходи од камати на вложувања во депозити	2020	2019
	Приходи од камати на долгорочни депозити	6.756	8.036
	Приходи од камати на краткорочни депозити	426	1.022
	Приходи од камати на депозити по видување и флексибилни депозити	639	245
		7.821	9.303
6	Приходи од камати од вложувања во хартии од вредност	2020	2019
	Приходи од камати на хартии од вредност расположиви за продажба	9.275	7.466
		9.275	7.466
7	Останати приходи	2020	2019
	Приходи од укинати резервации	70	257
	Приходи од курсни разлики	788	1.003
	Приходи од трансфер на членови	-	9
	Приходи од отпис на обврски	-	158
	Останати приходи	2.227	1.230
		3.085	2.657
8	Материјални трошоци	2020	2019
	Наемнини	6.092	6.175
	Трошоци за телефонија и телекомуникациски услуги	2.450	2.631
	Одржување и заштита	5.490	5.549
	Потрошена енергија	865	912
	Потрошени сировини и материјали	147	214
	Отпис на ситен инвентар	11	104
	Останати услуги	562	545
		15.617	16.130

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

9 Трошоци за вработени

	2020	2019
Нето плати	28.673	27.567
Трошоци за даноци на плати	3.019	3.427
Придонеси за задолжително социјално осигурување	11.709	11.057
Придонеси за доброволно пензиско осигурување	2.440	1.819
Други надоместоци на вработените	3.398	6.693
Резервирања за користи на вработени	255	223
Трошоци за службени патувања	220	1.383
	49.714	52.169
Број на вработени на последниот ден од периодот	37	33

10 Останати нематеријални расходи

	2020	2019
Ревизорски и консултантски услуги	5.078	4.062
Донација	4.233	3.693
Репрезентација	451	975
Банкарски услуги	214	196
Членарини и такси	39	43
Курсни разлики	53	1.099
Надоместоци на членови на Надзорен одбор	150	393
Трошоци за камати	80	80
Надомест за лиценци	1.469	914
Останати расходи	353	545
	12.120	12.000

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

11 Данок на добивка	2020	2019
Данок на добивка	8.355	6.852
	8.355	6.852
	2020	2019
Бруто добивка	105.775	89.557
Пресметан данок по стапка од 10%	10.577	8.956
Зголемен за :		
- Непризнати расходи за даночни цели	1.019	1.390
Намален за :		
- Извршени вложувања од добивката	(241)	(112)
- Донации во спортот	(3.000)	(3.382)
Данок на добивка	8.355	6.852
	2020	2019
12 Парични средства и парични еквиваленти		
Флексибилни депозити	68.876	17.317
Трансакциска сметка	3.509	478
Парични средства во благајна	21	14
	72.406	17.809

Флекси депозити се краткорочни депозити во неколку банки на кои Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста.

13 Депозити

	2020	2019
Орочени депозити во домашни банки	296.994	273.559
- Тековни	119.827	76.649
- Нетековни	177.167	196.910

Депозитите се пласирани во:

- ТТК Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 1%.
- Охридска Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 2 години (2019: 3 години) и каматна стапка од 3,20% и 0,7% (2019: 3,20%).
- Стопанска Банка АД Битола со оригинален рок на доспевање од 3 години (2019: 3 години) и каматна стапка од 3,60% (2019: 3,60%).
- Уни Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 5 години (2019: 3 и 5 години) и каматна стапка од 3,25% и 4% (2019: 3,25% и 4%).
- Халкбанк АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 години (2019: 2 и 3 години) и каматна стапка од 3% (2019: 3%).
- Силк Роуд Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 2 години (2019:3 години) и каматна стапка од 2% и 1,8% (2019:2,8%).
- Прокредит Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 години (2019:3 години) и каматна стапка од 2,6%.(2019: 2,6%).
- Стопанска Банка АД Скопје со оригинален рок од 3 години (2019: 3 години) и каматна стапка од 2,30%, 2,20% и 0,99% (2019: 3%, 2,30% и 2,20%).

Износот на долгорочни депозити вклучува недоспеана камата од МКД 1.992 илјади (2019: МКД 2.182 илјади).

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

14 Хартии од вредност	2020	2019
Расположливи за продажба:		
Државни обврзници	302.530	291.612
	302.530	291.612

* Движење на хартии од вредност

	2020	2019
Почетна состојба	291.612	185.627
Курсни разлики	722	(185)
Камата додадена на главница	241	1.249
Купувања	14.190	103.905
Амортизација на дисконт	652	724
Доспевања	(12.796)	(12.516)
Промена во фер вредност	7.909	12.808
	302.530	291.612

Државните обврзници вклучуваат:

- S Обврзници за денационализација (10) во износ од МКД 1.309 илјади (2019: МКД 2.609 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2012 до 1 јуни 2021.
- S Обврзници за денационализација (13) во износ од МКД 4.098 илјади (2019: МКД 5.105 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2015 до 1 јуни 2024.
- S Обврзници за денационализација (14) во износ од МКД 20.949 илјади (2019: МКД 25.054 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2016 до 1 јуни 2025.
- S Обврзници за денационализација (15) во износ од МКД 17.293 илјади (2019: МКД 20.208 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2017 до 1 јуни 2026.
- S Обврзници за денационализација (16) во износ од МКД 5.074 илјади (2019: МКД 5.750 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2018 до 1 јуни 2027.
- S Обврзници за денационализација (18) во износ од МКД 19.951 илјади (2019: МКД 22.026) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2020 до 1 јуни 2029.

14 Хартии од вредност (продолжува)

- Континуирана ДО2014/18-0824дк во износ од МКД 2.363 илјади (2019: МКД 2.376 илјади), со каматна стапка од 5% годишно. Главницата доспева во август 2024.
- Континуирана ДО2015/18-0525дк во износ од МКД 16.641 илјади (2019: МКД 16.423 илјади), со каматна стапка од 3,5% годишно. Главницата доспева во мај 2025.
- Континуирана ДО2015/35-0825дк во износ од МКД 2.287 илјади (2019: МКД 2.254 илјади), со каматна стапка од 3,5% годишно. Главницата доспева во август 2025.
- Континуирана ДО2016/03-0131дк во износ од МКД 51.964 илјади (2019: МКД 50.671 илјади), со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во јануари 2031.
- Континуирана ДО2016/23-1031дк во износ од МКД 6.367 илјади (2019: МКД 6.194 илјади), со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во октомври 2031.
- Континуирана ДО2017/05-0132дк во износ од МКД 1.877 илјади (2019: МКД 1.820) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јануари 2032.
- Континуирана ДО2017/08-0332дк во износ од МКД 4.989 илјади (2019: МКД 4.837) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во март 2032.
- Континуирана ДО2017/14-0532дк во износ од МКД 2.372 илјади (2019: МКД 2.298) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во мај 2032.
- Континуирана ДО2017/20-0732дк во износ од МКД 16.040 илјади (2019: МКД 15.534) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јули 2032.
- Континуирана ДО2017/19-0732дк во износ од МКД 12.353 илјади (2019: МКД 11.964) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јули 2032.
- Континуирана ДО2017/27-0932дк во износ од МКД 4.910 илјади (2019: МКД 4.752) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во септември 2032.
- Континуирана ДО2017/32-1032дк во износ од МКД 2.449 илјади (2019: МКД 2.370) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во октомври 2032.
- Континуирана ДО2019/11-0834дк во износ од МКД 1.332 илјади (2019: МКД 1.274) со каматна стапка од 2,55% годишно. Главницата доспева во август 2034.
- Континуирана ДО2019/12-0934 во износ од МКД 28.418 илјади (2019: МКД 26.655) со каматна стапка од 3,10% годишно. Главницата доспева во септември 2034.
- Континуирана ДО2019/15-1134 во износ од МКД 31.680 илјади (2019: МКД 29.608) со каматна стапка од 3% годишно. Главницата доспева во ноември 2034.
- Континуирана ДО2019/16-1234дк во износ од МКД 3.789 илјади (2019: МКД 3.608) со каматна стапка од 2,45% годишно. Главницата доспева во декември 2034.
- Континуирана ДО2019/02-0149дк во износ од МКД 23.553 илјади (2019: МКД 23.044) со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во јануари 2049.
- Континуирана ДО2020/02-0235 во износ од МКД 15.359 илјади (2019: нема) со каматна стапка од 2,9% годишно. Главницата доспева во февруари 2035.

Во износот на обврзниците е вклучена и камата од МКД 5.111 илјади (2019: МКД 4.857 илјади).

Објективната вредност на континуираните обврзници, за кои нема активен пазар, е проценета врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови, користејќи ги стапките кои се тековно важечки за должнички

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

14 Хартии од вредност (продолжува)

инструменти под слични услови, кредитниот ризик и периодот на доспевање. Процентата објективна вредност на континуираните обврзници е повисока, споредено со нивната амортизирана набавна вредност, за МКД 8.652 илјади.

15 Останати финансиски средства

	2020	2019
Однапред пресметани приходи (управувачка провизија)	13.150	11.586
Побарување за надоместок од придонеси	1.701	730
	14.851	12.316

16 Останати средства

	2020	2019
Однапред платени трошоци	2.141	1.076
Останати средства	170	143
	2.311	1.219

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

17 Материјални вложувања

Набавната вредност на материјалните вложувања, соодветната амортизација и сегашната вредност на 31 декември 2020 година е прикажана подолу:

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2020	3.255	7.954	3.659	14.868
Нови набавки	-	716	102	819
Состојба на 31.12.2020	3.255	8.670	3.761	15.687
Акумулирана амортизација				
Состојба на 01.01.2020	3.255	5.824	3.552	12.631
Амортизација за годината	-	906	48	954
Состојба на 31.12.2020	3.255	6.730	3.599	13.585
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2020	-	2.130	107	2.237
Состојба на 31.12.2020	-	1.940	162	2.102

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

17 Материјални вложувања (продолжува)

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2019	3.255	8.290	3.625	15.170
Нови набавки	-	296	53	349
Расходување	-	(632)	(19)	(651)
Состојба на 31.12.2019	3.255	7.954	3.659	14.868
Акумулирана амортизација				
Состојба на 01.01.2019	3.255	5.619	3.519	12.393
Амортизација за годината	-	837	52	889
Расходување	-	(632)	(19)	(651)
Состојба на 31.12.2019	3.255	5.824	3.552	12.631
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2019	-	2.671	106	2.777
Состојба на 31.12.2019	-	2.130	107	2.237

На 31.12.2020 година, Друштвото нема дадено материјални средства како залог.

18 Нематеријални вложувања

	<u>Софтвер и лиценци</u>
Набавна вредност	
Состојба на 01.01.2020	19.037
Нови набавки	1.032
Состојба на 31.12.2020	<u>20.069</u>
Акумулирана амортизација	
Состојба на 01.01.2020	16.502
Амортизација за годината	897
Состојба на 31.12.2020	<u>17.399</u>
Сегашна вредност	
На 1 Јануари 2020	2.534
На 31 Декември 2020	<u>2.670</u>
	<u>Софтвер и лиценци</u>
Набавна вредност	
Состојба на 01.01.2019	17.524
Нови набавки	1.513
Состојба на 31.12.2019	<u>19.037</u>
Акумулирана амортизација	
Состојба на 01.01.2019	15.604
Амортизација за годината	898
Состојба на 31.12.2019	<u>16.502</u>
Сегашна вредност	
На 1 Јануари 2019	1.920
На 31 Декември 2019	<u>2.534</u>

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

19 Останати финансиски обврски

	2020	2019
Обврски спрема добавувачи	584	2.105
Пресметани трошоци	10.596	10.280
Пресметани трошоци (надомест за МАПАС)	36.109	3.314
Останати обврски	-	58
	47.289	15.757
Тековни	47.289	15.757
Нетековни	-	-

20 Обврски за користи на вработените

	2020	2019
Обврски за резервирања за користи на вработени	2.104	1.919
	2.104	1.919

Друштвото прави Резервирања за користи за вработените: јубилејни награди и отпремнина за пензионирање. Износот на резервирањата за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање се утврдува земајќи ги предвид следните претпоставки:

- Дисконтен фактор од 1,4 (за период од 1 до 9 години) и 3% (за период од 10+ години) (2019: 1,7% и 3,1%).
- Број на вработени подобни за правото на користи и
- Идните зголемувања на платите имајќи го во предвид општиот индекс на зголемување на плати, промоциите и зголемувањата на платите како резултат на зголемување на минатиот труд. Користена е стапка за долгорочен раст на плати од 2,9% (2019: 3,02%).

2020	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Вкупно
Состојба на 1 Јануари	679	1.240	1.919
Нови резервации	70	185	255
Искористени резервации	-	-	-
Зголемување во дисконтираниот износ	15	31	47
Трансфер во останата сеопфатна добивка	(47)	-	(47)
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)	-	(70)	(70)
	717	1.386	2.104
Тековни	-	-	-
Нетековни	717	1.386	2.104

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

20 Обврски за користи на вработените (продолжува)

2019	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Вкупно
Состојба на 1 Јануари	281	1.348	1.629
Нови резервации	43	180	223
Искористени резервации	-	(67)	(67)
Зголемување во дисконтираниот износ	10	35	45
Трансфер во останата сеопфатна добивка	345	-	345
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)		(256)	(256)
	679	1.240	1.919
Тековни	-	-	-
Нетековни	679	1.240	1.919

21 Останати обврски

	2020	2019
Обврски спрема вработени	3.857	3.485
	3.857	3.485

22 Одложени даноци

Одложен данок се пресметува заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

	Средства		Обврски	
	2020	2019	2020	2019
Хартии од вредност-расположливи за продажба	-	-	(3.385)	(2.594)
	-	-	(3.385)	(2.594)
Тековни	-	-	(3.385)	(2.594)

Движење на одложените даночни обврски:

	На 1 јануари 2020	Признаен во БУ	Признаен во останата сеопфатна добивка	На 31 декември 2020
	Хартии од вредност-расположливи за продажба	2.594	-	791
Одложени даночни обврски	2.594	-	791	3.385

23 Основна главнина

На 31 декември 2020 година, основната главнина на Друштвото се состои од 21.200 акции (31 декември 2019 година: 21.200 обични акции). Номиналната вредност по акција изнесува 100 ЕУР искажана во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на денот на издавањето на акциите.

Акциите носат право на глас во Собранието на Друштвото, право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото. Секоја акција на имателот му носи право на еден глас на собранието на акционери.

Акционер	Број на акции	Вредноста на акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Позаваровалница Сава ДД	21.200	100	2.120.000	100%
ВКУПНО	21.200		2.120.000	

Вкупната вредност на основната главнина изразена во МКД, по среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на денот на издавањето на акциите изнесува МКД 130.001 илјади.

24 Акумулирана добивка

	2020	2019
Акумулирана добивка- ограничена за распределба	150.116	243.075
Акумулирана добивка- слободна за распределба	301.477	161.962
	451.593	405.037

Согласно законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку ЕУР 7,8 милиони (МКД 480 милиони), кога средствата на двата фонда со кои управува Друштвото ќе имаат вредност помеѓу ЕУР 600 милиони и ЕУР 700 милиони. Акумулираната добивка, како дел од капиталот има значајно влијание во достигнувањето на овој износ. Друштвото е должно во секое време да го одржува овој износ на главнина, па според тоа акумулираната добивка не може целосно да се распредели на акционерите.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

25 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти на Друштвото согласно член 3, став 5 од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и член 4, став 12 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување се: Сава Ре дд Љубљана, Сава осигурување а.д Скопје, Сава стејшн Скопје, Заваровалница Сава ДД Сава неживотно осигурување АДО Белград, Сава осигурување д.д Подружница Хрватска, како и членовите на клучниот менаџерски персонал.

Сава осигурување АД Скопје

	2020	2019
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Осигурување на материјални средства -опрема	14	16
Доброволно здравствено осигурување	438	435
Премии за осигурување на менаџери	163	158
Други премии за осигурување	30	26
Агентски трошоци	19	-
	664	635

	2020	2019
Побарувања и обврски		
Обврски за извршени услуги	371	357

Сава Стејшн Скопје

	2020	2019
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Услуги за регистрација	5	4

Заваровалница Сава ДД

	2020	2019
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Наем на ИТ инфраструктура	90	90

Сава неживотно осигурување АДО Белград

	2020	2019
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Префактурирање на трошоци за службено патување	15	65

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2020

Побарувања и обврски

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Обврски за извршени услуги	-	23

Сава осигурување д д Подружница Хрватска

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i> Префактурирање на трошоци за службено патување	-	67

Побарувања и обврски

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Обврски за извршени услуги	-	67

Сава Ре дд

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i> Префактурирање на трошоци за софтвер	113	109

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надоместоци на клучниот менаџерски персонал на Друштвото вклучени во Трошоци за вработените (белешка 9) се како што следува:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Краткорочни користи за клучниот менаџерски персонал	14.231	17.213
Долгорочни користи за клучниот менаџерски персонал	21	21

Вкупните надоместоци на членовите на Надзорниот Одбор, кои не се вработени во Друштвото, вклучени во Останати нематеријални расходи (белешка 10) се како што следува:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Надоместоци за членови на НО (надворешни лица)	150	393

26 Обврски по основ на оперативен наем

Обврските по основ на оперативен наем произлегуваат од договорите за оперативен наем со НЛБ Банка АД Скопје.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
До една година	3.360	3.360
Од една година до пет години	-	-
Над пет години	-	-
Вкупно	<u>3.360</u>	<u>3.360</u>

27 Неизвесни обврски

Друштвото е вклучено во судски постапки од своето редовно работење. Раководството на Друштвото не очекува овие судски спорови да имаат значаен ефект врз финансискиот резултат на Друштвото.

29 Настани по датумот на известување

Не постојат материјално значајни настани што се случиле по датумот на известување, а кои би требало да се обелоденат во овие финансиски извештаи.